

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.10.0.THG.0.07.00.01/ 19192

28/04/2011

**Konu : Aile hekimliği birimleri
grubunun belirlenmesi**

İlgi: 19/01/2011 tarih ve 2011/3 sayılı genelgemiz.

24/12/2010 tarihli ve 2010/1237 No'lu Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen ve 30/12/2010 tarihli ve 27801 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Aile Hekimliği Uygulaması Kapsamında Sağlık Bakanlığınca Çalıştırılan Personele Yapılacak Ödemeler İle Sözleşme Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca aile sağlığı merkezi giderlerinin ödenmesi amacıyla aile hekimliği birimlerinin gruplarının belirlenmesine yönelik ilgede kayıtlı Genelge ile gerekli açıklamalar yapılmış idi.

11/03/2011 tarih ve 27871 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01/04/2011 tarihinde yürürlüğe giren Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 7 nci maddesi ile yapılan değişikliğe istinaden ilgi Genelgemizin Ek-1 ve Ek-2'si ekteki şekilde değiştirilmiştir.

Aile hekimliği birimlerinde yapılacak değerlendirmenin iş bu yazı ekinde yer alan yeni "Aile Sağlığı Merkezi/Birimleri Gruplandırma Kriterlerine İlişkin Rehber" esas alınarak yapılması gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Nihat TOSUN
Bakan a.
Müsteşar

Ekler:

Ek-1: Aile Sağlığı Merkezi/Birimleri Gruplandırma Kriterleri Tablosu (3 sayfa)

Ek-2: Aile Sağlığı Merkezi/Birimleri Gruplandırma Kriterlerine İlişkin Rehber (13 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

81 İl V.(İl Sağ. Müd.)

EK-2

**AİLE HEKİMLİĞİ BİRİMİ
GRUPLANDIRMA
REHBERİ**

TANIMLAR

H (Hekim) :Her bir Hekimin muayene, bilgilendirme ve eğitim amaçlı olarak kullandığı birincil sorumlu olduğu alanlardır.

O(Ortak): Aile Sağlığı Birimlerinde görev yapan bütün hekimlerin sorumlu olduğu ortak alanlardır.

Yönetim karar defteri: Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliğinin 22. Maddesine göre oluşturulan defterdir.

Ortak alanla ilgili maddelere katılmayan aile hekimleri Yönetim Karar Defterine kayıt edilir.

Değerlendirmede Yönetim Karar Defteri ispatlayıcı belge olarak dikkate alınır.

TANIMLAMA TABLOSU	
SORU NO	TANIM
1	H
2	H / O
3	H
4	0
5	0
6	0
7	0
8	H/O
9	0
10	0
11	0
12	0
13	0
14	H/O
15	0
16	0
17	0
18	0
19	0
20	0
21	H
22	H
23	H
24	H/O
25	0
26	H/O
27	H/O
28	H/O
29	H/O
30	H/O
31	H/O
32	0
33	0
34	0
35	0

AİLE HEKİMLİĞİ BİRİMİ GRUPLANDIRMA REHBERİ

1. Muayene odasında lavabo bulunmaktadır.

Amaç: Hasta ve çalışan güvenliğinin temel unsurlarından olan el hijyeninin sağlanması ve enfeksiyonların önlenmesidir.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Her muayene odasında lavabo olmalıdır.
- Her muayene odasında lavaboda sıvı sabun, kâğıt havlu ve bulunmalıdır.

2. Hasta müracaatları elektronik sıra takip sistemi ile yönlendirilmektedir.

Amaç: Hastaların poliklinik hizmeti alırken kolaylıkla sırasını takip edebilmesi ve poliklinikte düzenli bir sağlık hizmetinin yürütülmesinin sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Her bir polikliniğin dışına muayene olacak hastanın sıra numarasının görülebilmesi için uygun elektronik sistem konulmalıdır (ebatları asgari 10*10 cm olmalıdır.)
- Elektronik sistem çalışır durumda olmalıdır.

3. Muayene odası asgari 14 m²'dir.

Amaç: Rahat ve geniş bir ortamda hizmet sunumunun gerçekleştirilmesidir.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Aile Hekimliği bina yerleşim krokisi olmalıdır.
- Muayene odası asgari 14 m² olmalıdır.
- Yerleşim krokisi üzerinde yerleşim alanlarının büyüklüğü m² cinsinden belirtilmelidir.

Not: Yerleşim krokisi Aile Hekimin çalıştığı ASM'de dosyada olmalıdır.

4. Bakanlıkça gönderilen güncel afiş ve broşürler bekleme alanlarında düzenlenmiş panoda asılıdır. Panoda asılamayacak olanlar çerçeveli olmalıdır.

Amaç: Panoların ASM içerisinde düzenli bir şekilde yerleştirilmesini sağlamak.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Panolarda sağlık dışı konular ile ilgili afişler bulunmamalıdır.
- Güncelliğini yitiren ve yıpranan afişler kaldırılmalı veya yenilenmelidir.

5. Hasta ve hasta yakınlarının şikâyet ve önerilerinin kolaylıkla ulaştırılabilmesini sağlayacak şikâyet, öneri kutuları veya benzeri uygulamalar bulundurulmaktadır.

Amaç: Hasta ve yakınlarının sunulan sağlık hizmetine ilişkin talepleri ve şikâyetlerinin değerlendirilmesinin sistematik bir biçimde yapılması ve bu doğrultuda iyileştirme çalışmalarının yapılıyor olmasının sağlanması.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Öneri ve şikâyet kutuları kolayca görülebilecek alanlarda olmalıdır.
- Görüş ve önerilerin periyodik olarak değerlendirildiği ve iyileştirme faaliyetleri yapıldığına dair elektronik veya yazılı kayıtlar olmalıdır.

Not 1: ASM' de ortak alanda bir tane öneri ve şikâyet kutusunun olması yeterlidir.

Not 2: Toplum Sağlığı hekimlerince değerlendirilir.

6. Bekleme alanı; yeterli sayıda ergonomik oturma grubu, mobilya ve gerekli malzemeye sahiptir.

Amaç: ASM bekleme alanlarında hasta ve yakınlarının oturabilmesine yönelik düzenlemeleri yapılması.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Yeterli sayıda ergonomik oturma grupları olmalıdır. (Tek hekim için asgari 6 kişinin oturabileceği, sonraki her hekim için ise asgari 3 kişinin oturabileceği oturma grubu bulunmalıdır.
- Oturma grupları kolay temizlenebilir ve ergonomik yapıda olmalı, ahşap, PVC veya metal malzemelerden yapılmışsa döşemesiz olmamalıdır.

7. Bekleme alanlarında büyüklüğüne uygun LCD, plazma, LED TV vb. cihazlar bulundurup sağlığı geliştirici eğitim amaçlı yayınlar yapılmaktadır.

Amaç: ASM bekleme alanlarında sağlığı geliştirici programları TV vb cihazlarla halka ulaştırarak sağlığın geliştirilmesi hususunda toplumun bilinç düzeyini artırmak.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Bekleme alanlarının büyüklüğüne uygun (asgari 70 ekran) LCD, plazma, LED TV vb. cihazlar bulunmalıdır.
- Sağlığı geliştirici eğitim amaçlı yayınlar bulunmalıdır.
- Mesai saatleri boyunca eğitim yayını olmalıdır.

8. Tek hekimli aile sağlığı merkezlerinde bekleme alanı asgari 20 m² 'dir (birden fazla aile hekimi görev yapıyorsa her bir aile hekimi için 5 m² ilave edilir).

Amaç: Muayene için hastaların rahat ve geniş bir ortamda beklemeleridir.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Bekleme alanı asgari 20 m² olmalıdır.
- Birden fazla aile hekimi görev yapıyorsa her bir aile hekimi için 5 m² ilave edilmelidir.

Not: Bekleme alanı içine hol ve koridorlar girmektedir.

9. Soğuk zincir için tahsis edilen buzdolabı sadece aşular ve antiserumlar için kullanılmaktadır.

Amaç: Aile Sağlığı Merkez'inde soğuk zincir için tahsis edilen buzdolabı sadece aşular ve antiserumlar için kullanılmasının sağlanmasıdır.

Not: 22.05.2009 tarih ve 15282 sayılı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün "Soğuk Zincirin İzlenmesi" ile ilgili Genel Yazısında belirtilen özelliklere haiz olmalıdır(Nofrost ve çift kapılı).

10. Aşı dolabının sıcaklık takipleri günde en az iki defa olmak üzere hafızalı termometre ile yapılarak takip edilmekte ve kayıtları tutulmaktadır.

Amaç: Aşıların uygun koşullarda saklanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Aşıların saklanması ve transferine ilişkin talimat (uygun ısı, süre, taşıma kabı vs. belirtilerek) hazırlanmalıdır.
- Aşı odasının kontrol ve takibi için sorumlu bir sağlık personeli ve yedeği yazılı olarak belirlenmelidir.
- Sıcaklık takibi günde en az iki defa olmak üzere hafızalı termometre ile yapılarak takip edilmeli ve kayıtları tutulmalıdır.

11. Aile sağlığı merkezinde en az 10 m² 'lik müstakil bir "aşılama ve bebek/çocuk izlemleri odası" oluşturulmuştur.

Amaç: Anne ve çocuk sağlığı hizmetlerinin ayrı bir mekânda sunumunun sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Aşılama ve bebek/çocuk izlemleri odası" asgari 10 m² olmalıdır.
- İkiden fazla aile hekiminin görev yaptığı aile sağlığı merkezlerinde her üç hekim için bir "aşılama ve bebek/çocuk izlemleri odası" olmalıdır.
- Oda içerisinde muayene masası, en az iki adet sandalye ve masa olmalıdır.

Not; Bir veya iki aile hekiminin olduğu ASM'de soru kapsam dışıdır. Üç ila beş aile hekiminin bulunduğu ASM'lerde müstakil bir "aşılama ve bebek/çocuk izlemleri odası" bulunmalıdır. Altı ila sekiz aile hekiminin bulunduğu ASM'lerde ise müstakil ikinci bir "aşılama ve bebek/çocuk izlemleri odası" ilave edilmelidir. (3-5 aile hekimi için 1 oda; 6-8 aile hekimi için 2 oda; 9 ve üstü aile hekimi için 3 oda).

12. Aşılar ve ilaçlar için karekod okuyucu kullanılmaktadır.

Amaç: Aşılar ve ilaçlar için sistematik bir takip sisteminin sağlanmasıdır.

Not 1: Karekod okuyucu için sistem faal hale gelinceye kadar sadece karekod okuyucu var olup olmadığı değerlendirilecektir.

Not 2: Her ASM için bir adet Karekod okuyucusu yeterli olmaktadır.

Not 3: Aile hekiminin kullandığı bilgisayar karekod okuma özeliğine sahipse ayrıca karekod okuyucu aranmayacaktır.

13. Gebe izlemleri ve aile planlaması hizmetlerinin yürütülmesi için en az 10 m²'lik müstakil bir oda oluşturulmuştur.

Amaç: Gebe izlemleri ve aile planlaması hizmetlerinin ayrı bir mekânda sunumunun sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Gebe izlemleri ve aile planlaması hizmetlerinin yürütüldüğü oda asgari 10 m² olmalıdır.
- İkiden fazla aile hekiminin görev yaptığı aile sağlığı merkezlerinde her üç hekim için bir "gebe izlem ve aile planlaması odası" olmalıdır.
- Oda içinde perde veya paravan bulunmalıdır.

Örnek; Bir veya iki aile hekiminin olduğu ASM'de soru kapsam dışıdır. Üç ila beş aile hekiminin bulunduğu ASM'lerde ise müstakil bir "gebe izlem ve aile planlaması odası" olacaktır. Altı ila sekiz aile hekiminin bulunduğu ASM lerde ise müstakil ikinci bir "gebe izlem ve aile planlaması odası" olmalıdır (3-5 aile hekimi için 1 oda; 6-8 aile hekimi için 2 oda; 9 ve üstü aile hekimi için 3 oda).

14. Aile sağlığı merkezinde aile planlaması için rahim içi araç uygulaması ve takibi yapılmakta ve kayıtları elektronik ortamda tutulmaktadır.

Amaç: Aile sağlığı merkezinde yürütülen aile planlaması çalışmalarının elektronik ortamda takibinin sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Yapılan aile planlaması çalışmaları elektronik ortamda eksiksiz olarak doldurulmalıdır.
- Aile hekimi veya aile sağlığı elemanı rahim içi araç uygulaması sertifikasına sahip olmalıdır.

Not: Aynı aile sağlığı merkezinde çalışan başka bir aile hekiminin kayıtlı kişilerine de bu hizmeti vereceğini taahhüt eden sertifikalı aile hekimi veya aile sağlığı elemanı olması ve bu hizmeti vermesi halinde taahhüt verilen aile hekimleri için sertifika şartı aranmaz. Ancak taahhüt verilen aile hekimi sayısı beşi geçemez.

15. Aile sağlığı merkezi içerisinde kullanıma hazır, mahremiyet kurallarının uygulandığı "bebek bakım ve emzirme alanı/odası" planlanmıştır (bu alan diğer aile hekimleri ile birlikte ortak kullanılabilir).

Amaç: Bebek bakım ve emzirme bölümünün uygun fiziki şartları karşılamasını sağlamak.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Ayrı olarak belirlenmiş bebek bakım ve emzirme bölümü olmalıdır.
- Emzirme bölümünün kolay fark edilebilen ve okunabilen asgari 15x30 cm ebadında bir tabelası olmalıdır.
- Bu bölüm her zaman kullanıma hazır durumda olmalıdır.
- Emzirme bölümünde doğru ve yanlış emzirme resimleri (afiş ve broşür) olmalıdır.
- Bebek bakım ve emzirme bölümünde ıslak mendil, kâğıt havlu bulunmalıdır.
- Bebek bakım ve emzirme bölümlerinde el antiseptiği (tercihen duvara monte edilmiş) ve bunun kullanımını anlatan afiş, talimat vb. bulunmalıdır.
- Gerekli mahremiyet sağlanmış olmalıdır.

Not: Bebek bakım ve emzirme alanı bekleme alanında olmamalıdır.

16. Kullanıma hazır bir şekilde müstakil asgari 5 m²'lik bir emzirme odası veya bölümü planlanmıştır (bu alan diğer aile hekimleri ile birlikte ortak kullanılabilir). Emzirme alanında masa, oturma grubu ve bebek bakım ünitesi ile bebeği koruyucu güvenlik önlemleri (korkuluk, yükseltilmiş kenarlar vb.) bulunmaktadır.

Amaç: ASM'lerde anne ve bebek sağlığı hizmetlerinin kalitesini arttırmaktır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Kullanıma hazır bir şekilde müstakil asgari 5 m²'lik bir emzirme odası veya bölümü olmalıdır.
- Emzirme bölümünde bebeğin düşmemesi için gerekli düzenlemenin (korkuluk, emniyet kemeri vb.) olduğu temiz bir alt değiştirme yeri bulunmalıdır.
- Emzirme bölümünde annelerin kullanabileceği en az bir adet koltuk veya sandalye olmalıdır.
- Emzirme bölümünün kolay fark edilebilen ve okunabilen asgari 15x30 cm ebatında bir tabelası olmalıdır.

17. İlaçları ve miktarlarını gösteren güncel liste bulunmaktadır. Miat ve stokları takip edilen, ilaç ve aşıların listeleri güncel olarak elektronik ortamda takip edilmektedir.

Amaç: Mevzuata uygun olarak ASM'de bulunması gereken ilaç listeleri ve miktarlarının bulundurulması ve elektronik ortamda kaydının sağlanması.

Değerlendirilecek Hususlar:

- ASM'de bulunan ilaç miktarı belirlenmelidir.
- ASM'de bulunan ilaçların kritik stok seviyeleri belirlenmelidir.
- Miat takibi yapılmalıdır.

18. Acil seti bulunmaktadır.

Amaç: ASM'de olası acil durumlar için acil müdahale ekipmanının bulunduğu taşınabilir acil müdahale setinin bulunmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- ASM'de acil müdahale seti kolay ulaşılabilecek bir yerde bulunmalıdır.
- Acil müdahale setinde bulunan ilaç ve malzemeler için miat ve kritik stok seviyesi takibi yapılmalı ve kayıt altına alınmalıdır.
- Acil müdahale setinde asgari aşağıda belirtilen malzemeler bulunmalıdır.
 - Laringoskop seti ve yedek pilleri (çocuk ve erişkin için)
 - Ambu , çocuk ve erişkin boy maske
 - Oksijen hortumu ve maskeleri
 - Entübasyon tüpü (çocuk ve erişkin için)
 - Yardımcı hava yolu araçları (laringeal maske, airway ya da kombi tüp)
 - Enjektörler (2,5,10 cc ebatlarında her bir ebattan asgari beş adet.)
 - Kişisel koruyucu ekipman (eldiven, maske vb.)

19. Defibrilatör (manuel veya otomatik eksternal defibrilatör) bulunmaktadır.

Amaç: Acil durumlarda hastaya gereken müdahalenin zamanında yapılmasını temin etmektir.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Defibrilatör kolay ulaşılabilecek bir yerde bulunmalıdır.
- Defibrilatör çalışır durumda bulundurulmalıdır.
- Defibrilatörün kalibrasyon, periyodik bakım ve kontrolleri yapılmalıdır.

20. Aile sağlığı merkezinde her üç hekim için bir adet müstakil müdahale odası planlanmıştır.

Amaç: Müdahale için rahat ve geniş bir ortamın sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Aile sağlığı merkezinde her üç hekim için bir adet müstakil müdahale odası olmalıdır.
- Hasta mahremiyetini sağlamaya yönelik önlemler alınmalıdır.

Örnek; Bir veya iki aile hekiminin olduğu ASM'de soru kapsam dışıdır. Üç ila beş aile hekiminin bulunduğu ASM'lerde ise müstakil bir " müdahale odası " olacaktır. Altı ila sekiz aile hekiminin bulunduğu ASM 'lerde ise müstakil ikinci bir " müdahale odası " ilave edilecektir. (3-5 aile hekimi için 1 oda; 6-8 aile hekimi için 2 oda; 9 ve üstü aile hekimi için 3 oda).

21. Belgelendirmek kaydıyla her aile hekimi haftalık asgari 10 saat temizlik personeli çalıştırmaktadır.

Amaç: Hasta, hasta yakını ve çalışanlar için sağlıklı bir ortam oluşturmak ve çevre sağlığını korumak amacıyla uyulması gereken temizlik ve dezenfeksiyon kurallarını belirlemek ve uygulanmasını sağlamak.

Değerlendirilecek Hususlar:

- Temizlik ve dezenfeksiyon talimatları bulunmalı ve uygulanmalıdır.
- Temizlik personeli bu konuda eğitilmelidir ve bu eğitimler kayıt altına alınmalıdır.
- Çalıştırılan personelin ilgili sosyal güvenlik kuruluşuna kaydedildiğine ve sigorta primlerinin yatırıldığına dair belgeler özlük dosyasında saklanmalıdır. Hizmet satın alma yöntemi ile çalıştırılıyor ise ayrıca fatura da dosyaya eklenmelidir.

22. Belgelendirmek kaydıyla ebe, hemşire, acil tıp teknisyeni, sağlık memuru (toplum sağlığı) veya tıbbi sekreterden birisi çalıştırılmaktadır (aile hekimi başına haftalık 10 saat).

Değerlendirilecek Hususlar:

- Bakanlığın istihdam ettiği aile sağlığı elamanı dışında başka bir personel çalıştırılıyor olmalıdır.
- Çalıştırılan personelin ilgili sosyal güvenlik kuruluşuna kaydedildiğine ve sigorta primlerinin yatırıldığına dair belgeleri ile mesleğinin icrasına yönelik mezuniyet belgeleri özlük dosyasında saklanmalıdır. Hizmet satın alma yöntemi ile çalıştırılıyor ise ayrıca fatura da dosyaya eklenmelidir.

- c) Çalışan personelin çalışma saatleri aile sağlığı merkezinin çalışma saatleri ile aynı olmalıdır.
- d) Bu personel temizlik hizmeti görmek üzere çalıştırılmaz.

Not: Tıbbi sekreter olarak görevlendirilecek bireyler sağlık Meslek Liselerinin Tıbbi Sekreterlik bölümü mezunları ile üniversitelerin Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik bölümlerinden mezun olmaları gerekmektedir(Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün 25.11.2010 tarih ve 45646 sayılı genel yazısı).

23. Belgelendirmek kaydıyla her aile hekimi için 22 nci satıra ilave olarak haftalık 10 saat ebe, hemşire, acil tıp teknisyeni, sağlık memuru (toplum sağlığı) veya tıbbi sekreterden birisi çalıştırılmaktadır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Çalışan personelin çalışma saatleri aile sağlığı merkezinin çalışma saatleri ile aynı olmalıdır.
- b) Bu personel temizlik hizmeti görmek üzere çalıştırılmaz.
- c) Bakanlığın istihdam ettiği aile sağlığı elamanı dışında başka bir personel çalıştırılıyor olmalıdır.
- d) Çalıştırılan personelin ilgili sosyal güvenlik kuruluşuna kaydedildiğine ve sigorta primlerinin yatırıldığına dair belgeleri ile mesleğinin icrasına yönelik mezuniyet belgeleri özlük dosyasında saklanmalıdır. Hizmet satın alma yöntemi ile çalıştırılıyor ise ayrıca fatura da dosyaya eklenmelidir.

24. Birden fazla aile hekiminin görev yaptığı aile sağlığı merkezlerinde haftada asgari 14 saat esnek mesai saati uygulaması yapılmaktadır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Aylık esnek mesai çizelgeleri olmalıdır.
- b) Esnek mesai çizelgesi hazırlanarak o ASM'nin günün hangi saatlerinde açık bulundurulacağı vatandaşın rahatlıkla görebileceği büyüklükte ve uygun bir yere asılmalıdır.
- c) ASM haftalık asgari 54 saat açık bulundurulmalı ve bu süreler içerisinde en az bir hekim de sağlık hizmeti vermelidir.
- d) Esnek mesailerde aile hekimi ve aile sağlığı elemanı beraber çalışmalıdır.

Örnek; ASM'de üç aile hekimi çalışıyorsa bir hekim sabah 08-17 mesaisini yaparken diğer hekim 10-19 saatleri arasında mesaisini yapar. Üçüncü hekim ise hafta sonu 4 saat ASM'de hizmet verir (Tek çalışan aile hekimleri için soru kapsam dışıdır).

25. Aile sağlığı merkezine ait aktif internet sayfası bulunmaktadır.

Amaç: Hastaların aile hekiminin çalışma günleri ve saatleri hakkında bilgilendirilmesidir.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Aile sağlığı merkezine ait aktif internet sayfası olmalıdır.
- b) ASM'de çalışan hekimler, sunduğu hizmetler, çalışma saatleri, eğitim materyalleri ve ASM'den nasıl hizmet alınabileceği konusunda güncel bilgiler bulunmalıdır.

26. Tıbbi hizmet alanları ile bekleme alanlarında iç ortam sıcaklığı 20-24 derece arasında tutulmaktadır. Isıtma soba hariç diğer araçlarla sağlanmaktadır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Tıbbi hizmet alanları ile bekleme alanlarında iç ortam sıcaklığı 20-24 derece arası olmalıdır.
- b) Ortam sıcaklığını gösteren termometre olmalıdır.
- c) Isıtma için soba (odun ve kömür sobası gibi) kullanılmamalıdır.

27. Her lavaboda sıvı sabun, kâğıt havlu ve poşetli çöp sepeti, her tuvalette tuvalet kâğıdı bulundurulmaktadır.

Amaç: Hasta ve çalışan güvenliği açısından hijyenin sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Her lavaboda sıvı sabun, kâğıt havlu ve poşetli çöp sepeti, her tuvalette tuvalet kâğıdı olmalıdır.
- b) Lavaboda el yıkama afişi ve "el hijyeni için 5 endikasyon kuralı asılı olmalıdır.
- c) Tuvalette rezervuar olmalıdır.
- d) Tuvalet ve lavabolar temiz olmalı ve daima yeterli temiz su bulunmalıdır.

28. Aile sağlığı merkezi ile yerleşkesinde çevre düzenlemesi ve temizliği yapılmaktadır (bu alanların tadilat tamirat ve bakımı ile ilgili gerekli talepler belirlenerek ilgili yerlere gönderilmiştir).

Amaç: Hasta, çalışan ve bina güvenliğinin sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Evsel atık kutusu ve kağıt atık kutusu bulunmalıdır.
- b) Yangın söndürücüler ve varsa sıkıştırılmış gaz konteynirleri duvara sabitlenmiş olmalıdır.
- c) Jeneratör veya kesintisiz güç kaynağı otomatik olarak devreye girmelidir.
- d) Jeneratör veya kesintisiz güç kaynağının kalibrasyon ve periyodik bakımı yapılmalı ve kayıtları bulunmalıdır.
- e) ASM ve yerleşkesinin çevre düzenlemesi ve temizliği yapılmış olmalıdır.

29. Aile sağlığı merkezinin iç alanlarının boya ve bakımı tamdır (dış cephe boyası ve tamirata ile ilgili gerekli talepler belirlenerek ilgili yerlere gönderilmiştir).

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) İç ve dış cephe bakımlı olmalıdır.
- b) ASM nin iç alanları boya ve badanası temiz ve tam olmalıdır.
- c) Kapı pencere pervaz vb. yapılar boyalı ve temiz olmalıdır.

30. Aile sağlığı merkezinin sağlık hizmeti sunulan alanlarına ait zemin kaplaması kolay temizlenebilir nitelikte yapılmıştır).

31. Sağlık hizmetinin verildiği yerlerde ve bekleme alanında sağlık personeli ve hastalar için yeterli düzeyde el antiseptiği bulundurulmaktadır).

Amaç: Hasta ve çalışan güvenliğinin temel unsurlarından olan el hijyeninin sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Sağlık hizmetinin verildiği yerlerde ve bekleme alanında uygun alkol bazlı el antiseptiği bulunmalıdır.
- b) Bu ürünlere kolaylıkla ulaşılabilir. (örneğin; cepte taşınabilir, masa üstü, duvara monte el dezenfektanları.)

32. Kadın ve erkek tuvaletleri birbirinden ayrılmış, müstakil ve içerisi ıslak zemin kaplamalıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Kadın ve erkek tuvaletleri birbirinden ayrılmış olmalıdır.
- b) Kadın ve erkek tuvaletleri müstakil ve içerisi ıslak zemin kaplamalıdır.
- c) Günlük temizlikleri yapılmalıdır ve temizlik kontrol çizelgesi bulunmalıdır.
- d) Tuvaletlerde sıvı sabun, kâğıt havlu ve tuvalet kâğıdı bulunmalıdır.
- e) Tuvaletlerde poşetli çöp kutusu bulundurulmalıdır.
- f) Su rezervuarı olmalıdır.
- g) Kapı ve penceresi ve camları tam ve eksiksiz olmalıdır.

33. Yaşlı ve engelli vatandaşların hizmete erişimini kolaylaştıracak engelli rampaları yapılmıştır.

Amaç: Yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın aile hekimliği hizmetlerinden etkin bir şekilde yararlanmalarını sağlamaktır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) ASM de yaşlı ve engelli vatandaşlarımız için rampa, tutunma barları vb. gerekli düzenlemeler yapılmış olmalıdır.
- b) Asansörü olmayan çok katlı ASM lerde üst katta poliklinik hizmeti veriliyor ise giriş katında yaşlı ve engelli vatandaşlarımızın hizmet alabileceği tefrişatlı bir oda bulunmalıdır.

34. Engelliler için düzenlenmiş tuvalet işlevsel olarak bulunmaktadır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Engelliler için ayrı bir tuvalet yoksa mevcut tuvaletlerden bay ve bayanlar için birer adet engelli tuvalet düzenlemesi yapılmış ve işlevsel olmalıdır.
- b) Günlük temizlikleri yapılmalıdır ve temizlik kontrol çizelgesi bulunmalıdır.
- c) Engelli tuvaletinde sıvı sabun, kâğıt havlu ve tuvalet kâğıdı bulunmalıdır.
- d) Engelli tuvaletinde poşetli çöp kutusu bulundurulmalıdır.
- e) Su rezervuarı olmalıdır.
- f) Kapı ve penceresi ve camları tam ve eksiksiz olmalıdır.

Not: Sıvı sabun kaplarının üstüne ekleme yapılmamalı, boşalan sabunluk yıkanıp iyice kurutulduktan sonra tekrar doldurulmalıdır. Bunu temin etmek için de yedek sıvı sabun kapları bulundurulmalıdır.

35. Tuvaletlerde çalışır durumda acil ağrı butonu bulundurulmaktadır.

Amaç: Acil durumlarda hastanın personele ulaşabilmesinin sağlanmasıdır.

Değerlendirilecek Hususlar:

- a) Tuvaletlerde kullanıcının rahatlıkla ulaşabileceği acil ağrı butonu bulunmalıdır.
- b) Acil ağrı butonu çalışır durumda olmalıdır.

EK-1 AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ/BİRİMİ GRUPLANDIRMA KRİTERLERİ TABLOSU

AİLE SAĞLIĞI MERKEZİ/BİRİMİ ADI :

İLİ:

AİLE HEKİMİ ADI SOYADI :

DEĞERLENDİRME DÖNEMİ :

Kriter No	KRİTERLER	Evet	Hayır	Değerlendirme Grupları	
1	Muayene odasında lavabo bulunmaktadır.			A, B, C, D	
2	Hasta müracaatları elektronik sıra takip sistemi ile yönlendirilmektedir.			A, B	
3	Muayene odası asgari 14 m2'dir.			A	
4	Bakanlıkça gönderilen güncel afiş ve broşürler bekleme alanlarında düzenlenmiş panoda asılıdır. Panoda asılamayacak olanlar çerçeveli olmalıdır.			A, B, C, D	
5	Hasta ve hasta yakınlarının şikâyet ve önerilerinin kolaylıkla ulaştırılabilmesini sağlayacak şikâyet, öneri kutuları veya benzeri uygulamalar bulundurulmaktadır.			A, B, C, D	
6	Bekleme alanı; yeterli sayıda ergonomik oturma grubu, mobilya ve gerekli malzemeye sahiptir.			A, B, C, D	
7	Bekleme alanlarında büyüklüğüne uygun LCD, plazma, LED TV vb. cihazlar bulundurup sağlığı geliştirici eğitim amaçlı yayımlar yapılmaktadır.			A, B, C, D	
8	Tek hekimli aile sağlığı merkezlerinde bekleme alanı asgari 20 m2 'dir (birden fazla aile hekimi görev yapıyorsa her bir aile hekimi için 5 m2 ilave edilir).			A, B, C, D	
9	Soğuk zincir için tahsis edilen buzdolabı sadece aşılarda ve antiserumlar için kullanılmaktadır.			A, B, C, D	
10	Aşı dolabının sıcaklık takipleri günde en az iki defa olmak üzere hafızalı termometre ile yapılarak takip edilmekte ve kayıtları tutulmaktadır.			A, B, C, D	
11	Aile sağlığı merkezinde en az 10 m2 'lik müstakil bir "aşılama ve bebek/çocuk izlemeleri odası" oluşturulmuştur (birden fazla aile hekiminin görev yaptığı aile sağlığı merkezlerinde her üç hekim için bir "aşılama ve bebek/çocuk izlemeleri odası" planlanır).			A, B, C	*
12	Aşılar ve ilaçlar için karekod okuyucu kullanılmaktadır.			A, B, C, D	

13	Gebe izlemleri ve aile planlaması hizmetlerinin yürütülmesi için en az 10 m ² 'lik müstakil bir oda oluşturulmuştur (birden fazla aile hekiminin görev yaptığı aile sağlığı merkezlerinde her üç hekim için bir "gebe izlem ve aile planlaması odası" planlanır).			A, B	*
14	Aile sağlığı merkezinde aile planlaması için rahim içi araç uygulaması ve takibi yapılmakta ve kayıtları elektronik ortamda tutulmaktadır.			A, B	
15	Aile sağlığı merkezi içerisinde kullanıma hazır, mahremiyet kurallarının uygulandığı "bebek bakım ve emzirme alanı/odası" planlanmıştır (bu alan diğer aile hekimleri ile birlikte ortak kullanılabilir).			A, B, C, D	
16	Kullanıma hazır bir şekilde müstakil asgari 5 m ² 'lik bir emzirme odası veya bölümü planlanmıştır (bu alan diğer aile hekimleri ile birlikte ortak kullanılabilir). Emzirme alanında masa, oturma grubu ve bebek bakım ünitesi ile bebeği koruyucu güvenlik önlemleri (korkuluk, yükseltilmiş kenarlar vb.) bulunmaktadır.			A	
17	İlaçları ve miktarlarını gösteren güncel liste bulunmaktadır. Miat ve stokları takip edilen, ilaç ve aşılardan listeleri güncel olarak elektronik ortamda takip edilmektedir.			A, B, C, D	
18	Acil seti bulunmaktadır.			A, B, C, D	
19	Defibrilatör (manuel veya otomatik eksternal defibrilatör) bulunmaktadır.			A, B	
20	Aile sağlığı merkezinde her üç hekim için bir adet müstakil müdahale odası planlanmıştır.			A	
21	Belgelendirmek kaydıyla her aile hekimi haftalık asgari 10 saat temizlik personeli çalıştırmaktadır.			A, B, C, D	
22	Belgelendirmek kaydıyla ebe, hemşire, acil tıp teknisyeni, sağlık memuru (toplum sağlığı) veya tıbbi sekreterden birisi çalıştırılmaktadır. (aile hekimi başına haftalık 10 saat)			A,B,C	
23	Belgelendirmek kaydıyla her aile hekimi için 22 nci satıra ilave olarak haftalık 10 saat ebe, hemşire, acil tıp teknisyeni, sağlık memuru (toplum sağlığı) veya tıbbi sekreterden birisi çalıştırılmaktadır.			A	
24	Birden fazla aile hekiminin görev yaptığı aile sağlığı merkezlerinde haftada asgari 14 saat esnek mesai saati uygulaması yapılmaktadır.			A,B	

25	Aile sağlığı merkezine ait aktif internet sayfası bulunmaktadır.			A	
26	Tıbbi hizmet alanları ile bekleme alanlarında iç ortam sıcaklığı 20-24 °C arasında tutulmaktadır. Isıtma soba hariç diğer araçlarla sağlanmaktadır.			A,B,C,D	
27	Her lavaboda sıvı sabun, kâğıt havlu ve poşetli çöp sepeti, her tuvalette tuvalet kâğıdı bulundurulmaktadır.			A,B,C,D	
28	Aile sağlığı merkezi ile yerleşkesinde çevre düzenlemesi ve temizliği yapılmaktadır (bu alanların tadilat tamirat ve bakımı ile ilgili gerekli talepler belirlenerek ilgili yerlere gönderilmiştir).			A, B, C	
29	Aile sağlığı merkezinin iç alanlarının boya ve bakımı tamdır (dış cephe boyası ve tamirati ile ilgili gerekli talepler belirlenerek ilgili yerlere gönderilmiştir).			A, B, C, D	
30	Aile sağlığı merkezinin sağlık hizmeti sunulan alanlarına ait zemin kaplaması kolay temizlenebilir nitelikte yapılmıştır.			A, B, C, D	
31	Sağlık hizmetinin verildiği yerlerde ve bekleme alanında sağlık personeli ve hastalar için yeterli düzeyde el antiseptiği bulundurulmaktadır.			A, B, C, D	
32	Kadın ve erkek tuvaletleri birbirinden ayrılmış, müstakil ve içerisi ıslak zemin kaplamalıdır.			A, B, C, D	
33	Yaşlı ve engelli vatandaşların hizmete erişimini kolaylaştıracak engelli rampaları yapılmıştır.			A, B, C, D	
34	Engelliler için düzenlenmiş tuvalet işlevsel olarak bulunmaktadır.			A	
35	Tuvaletlerde çalışır durumda acil çağrı butonu bulundurulmaktadır.			A, B	
(*) Tek hekimin çalıştığı aile sağlığı merkezlerinde 11 ve 13 üncü satırda belirtilen odalar birlikte kullanılabilir.					
NOT: Aile Sağlığı Merkezi/Biriminin hangi kriterleri yerine getirdiğinde hangi grupta yer alacağını gösteren kriter grupları aşağıda belirtilmiştir.					
A GRUBU	1,2,3,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,27,28,29,30,31,32,33,34,35 numaralı kriterler				
B GRUBU	1,2,4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,15,17,18,19,21,22,24,26,27,28,29,30,31,32,33,35 numaralı kriterler				
C GRUBU	1,4,5,6,7,8,9,10,11,12,15,17,18,21,22,26,27,28,29,30,31,32,33 numaralı kriterler				
D GRUBU	1,4,5,6,7,8,9,10,12,15,17,18,21,26,27,29,30,31,32,33 numaralı kriterler				